

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2020 r.

**w sprawie sposobu i trybu prowadzenia oraz udostępniania uczestnikom postępowania
upadłościowego oraz służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości akt do zgłoszeń
wierzytelności**

Na podstawie art. 228a ust. 6 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb prowadzenia oraz udostępniania uczestnikom postępowania upadłościowego oraz służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości akt do zgłoszeń wierzytelności w postępowaniu prowadzonym przez syndyka na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe.

§ 2. 1. Do każdego postępowania upadłościowego syndyk zakłada odrębne akta do zgłoszeń wierzytelności najpóźniej w dniu otrzymania pierwszego zgłoszenia wierzytelności.

2. Akta do zgłoszeń wierzytelności składają się ze spisu zgłoszeń wierzytelności oraz zgłoszeń wierzytelności umieszczonych w skoroszytach, teczkach lub aktach pomocniczych.

3. W spisie zgłoszeń wierzytelności odnotowuje się liczbę porządkową, datę wpływu i określenie wierzyciela, datę wydania zarządzenia wzywającego do uzupełnienia braków, datę wydania i doręczenia zarządzenia o zwrocie zgłoszenia, datę wpływu skargi na zarządzenie o zwrocie zgłoszenia, datę przekazania skargi sędziemu komisarzowi, datę obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekazaniu listy wierzytelności sędziemu–komisarzowi oraz uwagi.

4. Zgłoszenia wierzytelności są wpinane kolejno do skoroszytów lub układane w teczkach oznaczonych sygnaturą akt, kolejnym rzymskim numerem skoroszytu lub teczki,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 912, 1495, 1655, 1802, 2089 i 2217.

symbolem "Zw." oraz liczbą zgłoszeń. Numer kolejnego zgłoszenia odnotowuje się w prawym górnym rogu jego pierwszej strony.

5. Pisma dotyczące zgłoszenia wierzytelności dołącza się do akt do zgłoszeń wierzytelności w kolejności wpływu.

6. Kopertę, w której nadesłano zgłoszenie wierzytelności, załącza się do akt.

7. Koperty, w których nadesłano inne pisma dotyczące zgłoszenia wierzytelności dołącza się tylko wówczas, gdy data stempla pocztowego stanowi podstawę ustalenia terminu, z którego upływem wiążą się określone skutki procesowe.

§ 3. Pisma uzupełniające, zmieniające, cofające zgłoszenie już odnotowane oraz stanowiące wykonanie wezwania syndyka, o którym mowa w art. 243 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, odnotowuje się w spisie wierzytelności w rubryce "uwagi" z podaniem daty wpływu oraz oznaczeniem numeru zgłoszenia wierzytelności i liczby rzymskiej skoroszytu lub teczki, w których znajduje się zgłoszenie, którego dotyczy pismo.

§ 4. 1. Dla zgłoszeń wierzytelności, co do których wpłynęła skarga na zwrot zgłoszenia wierzytelności, wezwano do złożenia dokumentów w trybie art. 243 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe albo złożono sprzeciw lub zażalenie w trybie art. 262 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, zakłada się akta pomocnicze.

2. W aktach, o których mowa w ust. 1, gromadzi się całość dokumentacji postępowania dotyczącego zgłoszenia wierzytelności.

§ 5. W przypadku przyjęcia zgłoszenia przez syndyka lub osobę przez niego upoważnioną na zgłoszeniu umieszcza się adnotację o dacie przyjęcia.

§ 6. 1. W przypadku zgłoszenia skargi syndyk, w terminie trzech dni od jej otrzymania, przekazuje sędziemu–komisarzowi skargę wraz ze zgłoszeniem wierzytelności oraz z odpisem zarządzenia o zwrocie zgłoszenia wierzytelności, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi syndyk zawiadamia skarżącego.

2. Syndyk przedkłada sędziemu–komisarzowi zgłoszenia wierzytelności, których dotyczy sprzeciw, po doręczeniu mu odpisu sprzeciwu, o którym mowa w art. 258a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, chyba że sędzia–komisarz wcześniej wezwał syndyka do ich przedstawienia.

3. Po prawomocnym rozpoznaniu skargi lub sprzeciwu, sędzia–komisarz może zwrócić syndykowi zgłoszenia wierzytelności, przekazane w związku z rozpoznaniem sprzeciwu.

§ 7. W przypadku złożenia dodatkowego zgłoszenia wierzytelności po ustaleniu listy wierzytelności uzupełniające zgłoszenie tego wierzyciela odnotowuje się pod nową liczbą porządkową wraz z podaniem w nawiasie liczby porządkowej nadanej pierwszemu zgłoszeniu.

§ 8. W przypadku złożenia wniosku w trybie art. 266 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe w trakcie postępowania upadłościowego wydanie dokumentów wierzycielowi następuje po przekazaniu dokumentów do akt postępowania prowadzonych w sądzie upadłościowym, w trybie § 10 ust. 2.

§ 9. 1. Akta do zgłoszeń wierzytelności udostępnia się w biurze syndyka służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości, uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzania dostatecznie usprawiedliwi, po ustaleniu tożsamości osoby, której akta mają być udostępnione. Osoba ta może otrzymać z akt odpisy i wyciągi oraz bez dodatkowych opłat sporządzać we własnym zakresie fotokopie.

2. Odpisy z akt powinny być odręcznie podpisane przez syndyka albo osobę przez niego upoważnioną i zawierać adnotację "odpis", numer licencji syndyka oraz czytelne imię i nazwisko osoby podpisującej odpis.

3. Przeglądanie akt do zgłoszeń wierzytelności odbywa się pod kontrolą syndyka lub upoważnionej przez niego osoby, chyba że przeglądanie akt następuje w ramach czynności nadzorczych, wykonywanych przez służbę nadzoru Ministra Sprawiedliwości..

§ 10. 1. Akta do zgłoszeń wierzytelności syndyk przechowuje w pomieszczeniu biurowym do którego dostęp ma wyłącznie syndyk oraz osoby przez niego upoważnione. O miejscu przechowywania akt syndyk informuje sąd prowadzący postępowanie.

2. Syndyk udostępnia akta do zgłoszeń wierzytelności poza biuro syndyka wyłącznie na wezwanie sądu, w wykonaniu obowiązku wynikającego z ustawy lub na wezwanie służby nadzoru Ministra Sprawiedliwości.

3. W przypadku udostępnienia, o którym mowa w ust. 2, syndyk zakłada akta zastępcze. Akta zastępcze zawierają pismo wzywające do przedstawienia akt, odpis pisma, przy którym przesłano akta, oraz dalszą korespondencję w sprawie. Akta zastępcze prowadzi się aż do zwrotu akt sprawy.

4. Do akt zastępczych stosuje się przepisy o aktach do zgłoszeń wierzytelności.

5. Akta zastępcze dołącza się w całości do akt do zgłoszeń wierzytelności.

§ 11. 1. W przypadku wyznaczenia w sprawie syndyka w związku z wygaśnięciem funkcji, zmianą lub prawomocnym odwołaniem poprzedniego syndyka, akta do zgłoszeń wierzytelności przekazywane są niezwłocznie wyznaczonemu syndykowi.

2. Z przekazania akt sprawy sporządzany jest protokół, który podpisują syndyk i poprzedni syndyk. W przypadku wygaśnięcia funkcji syndyka, protokół podpisuje syndyk i osoba przekazująca akta.

3. W przypadku ustanowienia syndyka tymczasowego, syndyk tymczasowy prowadzi akta zastępcze, które przekazuje syndykowi po zakończeniu pełnienia funkcji syndyka tymczasowego, chyba że syndyk i syndyk tymczasowy jest tą samą osobą. Przepis § 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Po zakończeniu postępowania akta do zgłoszeń wierzytelności są przekazywane do sądu upadłościowego, który wydał postanowienie kończące postępowanie. Z przekazania akt sporządzany jest protokół, który podpisuje syndyk i upoważniony pracownik sądu.

§ 12. 1. Akta do zgłoszeń wierzytelności mogą być także prowadzone i przechowywane w postaci elektronicznej po zapewnieniu przez syndyka ochrony danych zgromadzonych w tych aktach przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, syndyk przechowuje odwzorowane cyfrowo dokumenty także w formie papierowej, w sposób określony przepisami niniejszego rozporządzenia.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 24 marca 2020 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
REDAKCYJNYM I LEGISLACYJNYM

Artur Grajewski

Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 228a ust. 6 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498 z późn. zm.), dodanym ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. *o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1802). Zgodnie z treścią delegacji ustawowej Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia oraz udostępniania uczestnikom postępowania oraz służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości akt do zgłoszeń wierzytelności, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w nich zawartej.

W art. 228a ust. 1 Prawa upadłościowego przewiduje się, że syndyk zakłada i prowadzi akta do zgłoszeń wierzytelności. Akta te mogą być prowadzone i przechowywane w postaci elektronicznej.

Powyższe rozwiązanie jest konsekwencją przyjęcia regulacji zawartej we wskazanej wyżej ustawie, zgodnie z którą wierzyciele mają obowiązek zgłoszenia wierzytelności syndykowi (por. art. 51 ust. 1 pkt 4 Prawa upadłościowego). W konsekwencji zachodzi potrzeba uregulowania zagadnień związanych z prowadzeniem akt do zgłoszeń wierzytelności, które do tej pory były prowadzone przez sądy upadłościowe. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że po reformie prawa upadłościowego wprowadzonej ustawą z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne znacząco uproszczono sposób zgłaszania wierzytelności, określając wzór zgłoszenia wierzytelności (art. 239 ust. 4 Prawa upadłościowego) oraz przewidując, że do zgłoszenia wierzytelności będą załączane dokumenty tylko wówczas gdy zgłoszona wierzytelność nie znajdzie potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach (art. 243 ust. 2 Prawa upadłościowego).

Tym samym, zasadnicza część akt do zgłoszeń wierzytelności będzie składać się z ustandaryzowanych dokumentów, zawierających informacje o wierzytelnościach. Jedynie w przypadkach budzących wątpliwości dokumentacja ta będzie poszerzona o dowody, potrzebne dla wykazania istnienia zgłoszonej wierzytelności.

Wobec istnienia szczególnych regulacji dotyczących prowadzenia akt do zgłoszeń wierzytelności w sądach, rozporządzenie przyjmuje szereg rozwiązań zawartych w przepisach wewnętrznych Ministra Sprawiedliwości, stosowanych obecnie w sądach upadłościowych (por. § 227–234 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 2019 r. w sprawie organizacji i

zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 138).

W paragrafach od 2 do 4 projektowanego rozporządzenia zawarto treść odpowiadającą § 228 wskazanego wyżej zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z pewnymi modyfikacjami. W treści przepisów uwzględniono dodatkowo, że zgodnie z art. 241 i art. 242a Prawa upadłościowego to syndyk będzie uprawnionych do stosowania art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego i wzywania do uzupełnienia braków oraz do zwrotu zgłoszenia, którego braki nie zostały uzupełnione w terminie, a wierzyciel będzie miał możliwość wniesienia na takie zarządzenie skargi.

W § 2 zawarto także regulację zobowiązującą syndyka do zachowania koperty, w której nadano zgłoszenie wierzytelności, oraz kopert, w których nadesłano inne pisma dotyczące zgłoszenia wierzytelności, wówczas gdy data stempla pocztowego będzie stanowić podstawę ustalania terminu, z którego upływem wiążą się określone skutki procesowe. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zgodnie z art. 178 § 4 i 5 Prawa upadłościowego, do pism kierowanych do syndyka stosuje się odpowiednio przepis art. 165 K.p.c. (obliczanie terminów, skutki nadania pisma w placówce pocztowej, inne przypadki skutecznego nadania pisma), a do doręczeń dokonywanych przez syndyka - art. 131–142 K.p.c. (doręczenia). Ponadto, zgodnie z art. 239a Prawa upadłościowego - zgłoszenie wierzytelności przerywa bieg przedawnienia. Tym samym, we wszystkich tych przypadkach, w których wierzyciele będą wnosić lub modyfikować zgłaszane wierzytelności, syndyk powinien zachować w prowadzonych przez siebie aktach kopertę, w której nadano pismo.

W § 5 projektu przewidziano także odpowiednią regulację dla przypadku złożenia zgłoszenia wierzytelności bezpośrednio do rąk syndyka lub osoby przez niego upoważnionej.

W projektowanym § 4, podobnie jak to wynika z § 229 ww. zarządzenia Ministra Sprawiedliwości, wprowadzono obowiązek zakładania akt pomocniczych we wszystkich tych przypadkach, gdy istnieje możliwość powstania sporu, który będzie podlegał sądowemu rozstrzygnięciu. Rozwiązanie to ma umożliwić przekazywanie do sądu tylko tych dokumentów, które są niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

W § 6 ust. 1 projektowanego rozporządzenia znajduje się odniesienie do regulacji zawartej w 242a ust. 5 Prawa upadłościowego, wskazującej na postępowanie z aktami do zgłoszeń wierzytelności w przypadku otrzymania skargi.

W ust. 2 § 6 projektu wskazuje się na tryb postępowania z aktami do zgłoszeń wierzytelności w przypadku złożenia sprzeciwu. Akta dotyczące danego zgłoszenia wierzytelności powinny zostać przekazane do sądu upadłościowego najpóźniej po doręczeniu syndykowi odpisu sprzeciwu.

W ust. 3 § 6 projektu wskazuje się, że po prawomocnym rozpoznaniu skargi lub sprzeciwu, akta do zgłoszeń wierzytelności prowadzone przez syndyka nie muszą zostać uzupełnione o przekazane sądowi akta danego zgłoszenia wierzytelności i mogą pozostać w sądzie, przy aktach w których rozpoznano sprzeciw (zażalenie). Decyzja w tym zakresie należy do sędziego-komisarza, co wynika z jego ogólnej kompetencji wyrażonej w art. 152 ust. 1 Prawa upadłościowego. Ponadto, wydaje się, że w większości przypadków zgłoszenie wierzytelności, ze względów praktycznych, powinno znajdować się w aktach, w których nastąpiło ostateczne rozstrzygnięcie co do zgłoszonej wierzytelności wydane przez sędziego-komisarza lub sąd, odzwierciedlone na liście wierzytelności. Należy też pamiętać, że zgodnie z art. 228a ust. 4 Prawa upadłościowego prawomocne zakończenie postępowania powoduje obowiązek przekazania całości akt do zgłoszeń wierzytelności do sądu i dołączenie ich do akt postępowania upadłościowego, w którym zgłoszono wierzytelności.

W projektowanym § 7 znajduje się regulacja odpowiadająca rozwiązaniu zawartemu w § 228 ust. 3 ww. zarządzenia Ministra Sprawiedliwości.

W § 8 projektu uregulowano sposób postępowania w przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w trybie art. 266 Prawa upadłościowego, to jest wniosku o zwrot dokumentów złożonych w celu udowodnienia wierzytelności. W toku postępowania upadłościowego decyzję, co do zwrotu zgłoszonych dokumentów podejmuje, zgodnie ze wskazanym przepisem, sędzia – komisarz. Może ją podjąć po udostępnieniu mu akt do zgłoszeń wierzytelności w trybie par. 10 ust.2 rozporządzenia w zw. z art. 154 P.u. Po zakończeniu postępowania akta do zgłoszeń wierzytelności są przekazywane do sądu. Decyzję w sprawie wydania dokumentów na tym etapie, od dnia 1 grudnia 2020 r., będzie podejmował sąd (art. 152 ust. 4 Prawa upadłościowego). W okresie przejściowym, decyzja ta należy do przewodniczącego wydziału - § 126 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1141). Tym samym, w przypadku decyzji pozytywnej, wydanie dokumentów powinno nastąpić za pośrednictwem sekretariatu sądu.

W § 9 projektu uregulowano sposób udostępniania akt do zgłoszeń wierzytelności ze wskazaniem środków ostrożności, które musi zachować syndyk przy okazywaniu tych akt w swoim biurze. Przepis ten uwzględnia zawartą w art. 228 Prawa upadłościowego regulę udostępniania akt także osobom, które potrzebę przejrzania akt dostatecznie usprawiedliwią. Przepis ten określa także sposób sporządzenia odpisów z akt sprawy.

Projektowany § 10 zawiera regulację dotyczącą sposobu przechowywania i udostępniania akt sprawy w toku postępowania, z uwzględnieniem bezpieczeństwa przechowywanych danych. Przepis precyzuje, że akta te powinny być umieszczone w pomieszczeniu biurowym, do którego dostęp ma wyłącznie syndyk i osoba przez niego upoważnienia, co nie wyklucza prowadzenia wspólnego biura przez więcej niż jednego syndyka, przy założeniu że zostaną udzielone odpowiednie upoważnienia dla osób mających dostęp do współdzielonych pomieszczeń.

W odniesieniu do udostępniania akt poza biuro, przez sąd należy rozumieć nie tylko sąd upadłościowy i sędziego - komisarza, ale także każdy inny sąd, który wystąpi we właściwym trybie o dostęp do akt sprawy prowadzonych przez syndyka.

W § 11 znalazły się regulacje precyzujące sposób przejmowania akt, o którym mowa w art. 228a ust. 5 Prawa upadłościowego oraz przekazywania akt do sądu upadłościowego po prawomocnym zakończeniu postępowania. Rozporządzenie przyjmuje jako zasadę obowiązek sporządzania protokołu, podpisywanego przez nowo wyznaczonego syndyka i osobę która akta przekazuje (były syndyk, jego pracownik, dzierżyciel) albo przez syndyka i upoważnionego pracownika sądu. W przypadku wyznaczenia tymczasowego syndyka na podstawie art. 170 ust. 2 lub 172 ust. 2 Prawa upadłościowego rozporządzenie precyzuje, że w takiej sytuacji tymczasowy syndyk prowadzi akta zastępcze. Akta te przekazywane są syndykowi, którym może być dotychczasowy syndyk lub syndyk nowo powołany, w zależności od ostatecznego wyniku postępowania w przedmiocie odwołania syndyka. Należy jednak założyć, że najczęstszą sytuacją będzie powołanie tymczasowego syndyka do pełnienia funkcji syndyka po skutecznym odwołaniu poprzedniego syndyka i dalsze prowadzenie akt przez ten sam podmiot.

W § 12 projektu rozporządzenia znajduje się odniesienie do możliwości prowadzenia przez syndyka akt do zgłoszeń wierzytelności w postaci elektronicznej. Mając na uwadze, że do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych obieg dokumentów w postępowaniu upadłościowym będzie prowadzony w formie

papierowej, prowadzenie akt w postaci elektronicznej nie może zastąpić gromadzenia dokumentów w postaci papierowej (ust. 2 § 12). Tym samym, syndyk może prowadzić akta do zgłoszeń wierzytelności w postaci elektronicznej po zapewnieniu ochrony danych zgromadzonych w tych aktach przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą, przy czym równolegle jest zobligowany do prowadzenia akt w postaci papierowej. Tylko bowiem prowadzenie akt w tej formie będzie umożliwiło komunikację z sądem upadłościowym (por. art. 455 ust. 1 - 3 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne).

Proponowana data wejścia w życie rozporządzenia - 24 marca 2020 r. - jest również datą wejścia w życie przepisu zawierającego delegację ustawową do jego wydania.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 z późn. zm.), projekt rozporządzenia podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie pozostaje bez negatywnego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, w przypadkach określonych w obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach Unii Europejskiej.